

Na pomoč, ženske ni, kaj naj počnem z otroki?

Spodnje ideje so pripravljene za vas, če si želite preživeti dan s svojimi otroki in početi nekaj svežega.

Primeri so napisani z namenom, da žensko med menstrualno krvavitvijo za kak dan ali dva popolnoma razbremenite in ji pomagata, da počiva, gre globoko vase in dobi nujno potrebne uvide, ki ji bodo pomagali živeti bolj zadovoljno in vitalno.

- **Pojdite v park igrat fuzbal.**

Tole bo primerno za očete s sinovi. Ko sem živel v Avstraliji, sem v parku pogosto videvala očete, ki so s svojimi sinovi brcali žogo. Bili so videti tako srečni, da mi je bilo žal slovenskih moških, ki si nogometni popoldan s sinom sila redko privoščijo.

- **Dogovorite se z drugimi očeti in skupaj preživite dan.**

Nekoč sem obiskovala seminar, v katerem smo morali v praksi izpeljati družbenokoristen projekt, ki naj ne bi imel finančnih dobičkov, ampak bi bil namenjen izboljšanju stanja v družbi. Prijatelj je začel s srečanji za ločene moške z otroki. Srečevali so se med vikendi v parku in skupaj počeli zanimive reči. Projekt je brez promocije in brez finančnih vložkov v petih tednih prerasel v uspešnico, saj se je začelo po vseh državah Avstralije v parkih dobivati na desetine skupin obupanih očetov z otroki. Najbolj so bili nemočni očetje s hčerami. S fantom so nekako za silo še vedeli, kaj početi, ampak štiriletna punčka ... Najbrž si predstavljate, koliko očetovskega obupa je bilo potrebnega, da so skupine očetov brez promocije rasle kot gobe po dežju, ne? Ampak, resnici na ljubo, je prav mogoče, da ste v skupini obupancev tudi vi (razen če ste eden izmed očetov, ki se enakovredno vključuje v družinsko življenje). Nič hudega. Sledite avstralskemu zgledu in pokličite očete, ki jih poznate, ter naredite nekaj skupaj z otroki. Za vse vas bo dobro, če bodo imeli o vas otroci dobro mnenje.

- **Naročite animatorko.**

Kot že omenjeno, so bili v prej opisanem projektu očetje, ki so imeli hčere, najbolj obupani. Kaj sploh početi z majhno punčko? Znašli so se zelo dobro. Nekatere skupine so povabile mamice samohranilke, ki so jih poznali in so oboževale otroke, da so jim pomagale. Tole morda v vašem primeru ne bi bila dobra ideja, saj bi utegnili biti vaša soproga slabe volje, če se boste med njenim počivanjem v parku družili s samskimi mamicami. Druge skupine v projektu so najele animatorko, ki je pripravila program, v katerega so bile vključene njihove hčere in oni sami. Če se zbere pet očetov, je taka animatorka dokaj poceni.

Razumeti žensko. Misija nemogoče? Dodatni material

- **Peljite otroke v kino.**

Če je zima ali če ne dobite ostalih očetov, lahko peljete otroke v kino. Če živite v mestu, to ne bo problem, saj ima vsako večje mesto popoldanske kino predstave. Če živite na deželi, se lahko dogovorite v prijateljevi hiši, kupite kokice in skupaj gledate filme ali risanke, odvisno od tega, koliko so stari vaši otroci.

- **Pojdite v hribe.**

Če je soprogin prost dan med vikendom, lahko peljete otroke v čisto prave hribe in prespite z njimi v koči. Za marsikaterega otroka bo to nepozaben vikend z očetom. Če je njen prost dan med tednom, se boste morali znajti in poiskati hrib, ki vam bo vzel toliko časa, kot ga imate na voljo.

- **Organizirajte "hotel mama".**

Poznam veliko moških, ki uporabljajo "hotel mama", vse dokler je njihova mama še pri močeh. Če torej definitivno veste, da sami z otroki ne morete preživeti celega dneva, se s svojo mamo dogovorite, da pridete popoldne k njej. Skuha naj kosilo, ki ga otroci obožujejo, nato jim pomaga narediti domačo nalogo in zvečer pred odhodom domov lahko še vedno malce gledajo TV ali se igrajo, karkoli pač želijo.

- **Vprašajte otroke, kaj želijo početi.**

Čisto v redu je, če včasih vprašate svoje otroke, kaj bi dejansko radi počeli. O. K. je tudi, če pri tem postavite pogoje. Če želite, seveda. Rečete lahko, na primer, da morajo biti aktivnosti take vrste, da jim ne škodijo. Tako je na primer igranje igrice ali gledanje TV eno uro kar O. K., ves dan pa jim nemara ne bo koristilo. A tudi če jih en dan na mesec gledajo ves dan ... no, preživeli bodo, kajne? Zvečer jih lahko opozorite, koliko slabše se počutijo kot po dnevu v hribih, in tako bo buljenje v ekran dobilo tudi vzgojno noto. Slej ko prej se bodo naučili, da se po nekaterih aktivnostih počutijo boljše kot po drugih, in bodo znali sami izbrati, kaj jim koristi.

- **Počnite tiste reči, pri katerih žena ne želi sodelovati.**

Vemo, da ženske otroke vzgajajo drugače kot moški. Predvsem za fante pa je pomembno, da se v vzgojo "vmešate" tudi sami. Vse stare kulture so ob določeni starosti ločile sinove od njihovih mater. Sinovi namreč potrebujejo drugačne prijeme, da se razvijejo v moške. Omenila sem že, da se v Avstraliji moški zelo pogosto družijo s sinovi in počnejo "moške" reči. Morda zato tam nisem zasledila pogovorov o tem, kaj pomeni biti moški, ki jih pogosto poslušam v Sloveniji. Kaj pomeni biti moški, se sprašujete moški, še kako pa se, kaj moški sploh je in kje je še kak pravi moški, sprašujejo tudi ženske.

Razumeti žensko. Misija nemogoče? Dodatni material

Zadnjič sem gledala intervju, ki ga je z družino Smith posnela Oprah. V njem sta Will Smith in Jada Pinkett Smith govorila o filmu, ki ga je na Kitajskem snemal njun sin. Pri filmu sta namreč sodelovala tudi onadva. Žena je rekla, da je bilo to eno najtežjih obdobji v njenem življenju in tudi obdobje, ko sta se z Willom največ prepirala. Zaradi sina, seveda. Ko si je poškodoval koleno, je Will vztrajal, da kljub temu igra naprej. Žena je hotela, da se snemanje prekine, dokler se koleno ne poceli. Konec koncev je njen mali star šele 11 let, otrok torej. Oče je na koncu "zmagal", saj je hotel sina naučiti pomembne življenjske lekcije, in Jada je morala priznati, da je imel prav. Sin je namreč s snemanja tega filma prišel drugačen, po njenih besedah bolj odrasel in samozavesten. Rekla je, da zdaj ve, zakaj so v starih kulturah sinove v obdobju odraščanja ženskam vzeli. Za to, da odrastejo v samozavestne, postavljene moške, potrebujejo očete in njihov način vzgoje. Razmislite torej, kaj so lekcije, ki jih želite predati svojim otrokom, predvsem sinovom, in kako lahko to naredite. Jaz pa sem ženskam v njihovi knjigi o menstruaciji povedala, naj se v vaše dneve ne vtikajo preveč.

Pod to kategorijo lahko spadajo katerekoli na videz "nevarne" reči, za katere menite, da bodo vašim otrokom samo v korist. Če so sinovi večji, jih lahko učite voziti avtomobil, če so manjši, pojdite na dolgo vožnjo v neznano s kolesom, po kateri dobijo svojo najljubšo jed (tudi če ni preveč zdrava, saj je ne bodo dobili več kot enkrat na mesec). Lahko se greste iskanje izgubljenega zaklada, pri katerem že en dan prej pripravite vse potrebno. Če ne veste, kako se ga igra, so tule kratka navodila. Skrijte "zaklad"¹ in pripravite kopico navodil za iskanje, ki lahko vsebujejo poljubne uganke, ki dajo ideje za to, kako iskati naprej. Preprosto iskanje zaklada lahko traja nekaj minut, bolj kompleksno (primerno za večje otroke) pa tudi do nekaj ur. Zaklad lahko naredite tako, da je za otroke zanimiv in poučen. Lahko se tudi dogovorite s prijateljem ali očetom, da ga on pripravi za vas. V tem primeru ste lahko s svojim otrokom tim, ki skupaj išče zaklad. Veliko moškim bo že samo postavljanje igre v veliko veselje.

- **Naredite filmski maraton.**

Sicer nisem pristaš gledanja TV, se pa večkrat spomnim počitnic pri bratranču Mateju. Kadar naju je prijelo, sva si šla v videoteko izposodit 5–10 filmov in jih vse pogledala v enem dnevu. Vmes sva hodila samo na stranišče in peč pomfrit. Starši so negodovali, saj sva sončne dneve prežдела pred televizorjem. Oče je vsake toliko popenil, ampak naju nič od tega ni motilo. Včasih sva gledala umetnostno drsanje, samo da sva lahko pokala od smeha vsakič, ko je kdo padel. Bilo je čudovito. Bilo je

¹ Zaklad je lahko karkoli, kar si vaši otroci zares želijo, pa jim ne dovolite jesti ali delati zelo pogosto, ali nekaj, za kar že dolgo prosjačijo, ali nekaj, kar je tako smešno, da se boste na koncu vsi od smeha valjali po tleh.

Razumeti žensko. Misija nemogoče? Dodatni material

nekaj, česar danes nobena mama pri zdravi pameti ne bi dovolila. Bilo je nekaj, kar lahko naredite s svojimi otroki na vaš dan, vendar ne doma! Pojdite nekam, kjer ne boste razburjali svoje drage.

- **Raziskujte.**

Če imate s svojimi otroki kakšne skupne hobije ali interese, lahko te dni posvetite raziskovanju. Ni važno, kako to raziskovanje izgleda. Morda vključuje internet, naravo, filmske igralce ali hrano. Vseeno, kaj je, le počnite nekaj skupaj. Otroci vam bodo hvaležni, sami sebi pa boste hvaležni kasneje, ko boste videli, kako se razvijajo v čudovite odrasle moške in ženske.

- **Povejte jim, da so za vas izjemni.**

Imam prijateljico, ki vodi svetovalnico. Nekega dne mi je pripovedovala, kako pomembno je, da oče svoji hčeri, ko je stara nekje med 12 in 16 let, pove, da je zanj najboljša in da jo izredno ceni. To jo bo za vse življenje zaznamovalo. V dobrem smislu, seveda. Izkoristite torej dan s hčerjo za to, da ji iskreno poveste, kaj vse cenite na njej in zakaj je za vas posebna. To bo zgradilo močno osnovo za njeno nadaljnje življenje.

Prav tako je oče glavni, ko pride do tega, ali se bo sin, ko bo odrasel, počutil moškega ali ne. Tudi pri sinovih je pomembno, da jim očetje poveste, da so moški. Pohvalite jih, ko nekaj naredijo res dobro, povejte to javno, pred prijatelji. Pri njihovih desetih letih pojdite z njimi v trgovino z orodjem in povejte, da ste prišli s svojim pomočnikom, ker morata kupiti nekaj pomembnih drobnarij. Če ste večji dela z lesom ali drugim materialom, ustvarjajta skupaj. Naredita mizo, škatlo, stol, omarico ali karkoli pač znate. Dovolite mu, da sam pokosi travo, čeprav še ni dovolj star, da bi jo lahko (a vidite, da si to želi). Pri tem mu razložite vse, kar veste o kosilnici. Ne vtikajte se pretirano v njegovo delo. Improvizirajte, opazujte svojega otroka skozi mesec in izberite tiste aktivnosti, za katere vidite, da si jih želi početi.

- **Pripovedujte zgodbe iz svojega otroštva.**

Večina žensk, ki pridejo na Delavnice za maternice z odgovornimi lastnicami, ne ve nič o svojem porodu in nič o tem, kako so odraščali njihovi starši. Ko jim dam za nalogo, da naredijo intervju, so prestrašene. Vprašanja so precej intimna. Vendar, ko se naslednji teden pogovarjamo o njihovih odkritjih, vedno zaznam iskrice v očeh. Njihove mame so z njimi podelile koščke svojega življenja. Marsikatera reče, da je njun odnos zaradi tega pogovora globlji in da zdaj razumejo, zakaj so takšne, kakršne so. Veliko obtožb in kritike po pogovoru samo od sebe odpade. Izkoristite torej svoje dneve z otroki za to, da jim pripovedujete o svojem življenju, tudi o tem,

Razumeti žensko. Misija nemogoče? Dodatni material

kako ste rešili kakšne zanimive probleme, kako ste imeli prometne nesreče, kako ste služili vojaški rok (če ste ga), kako ste potovali ... karkoli zanimivega. Naj poznajo svojega očeta.

- **Povabite svojega očeta in imejte moški dan ob ognju.**

Če imate sinove, lahko povabite svojega očeta, ki ga najverjetneje tudi slabo poznate. Pojdite popoldne v naravo, poiščite drva za ogenj in zvečer zakurite. Pripovedujte, kaj ste počeli, ko ste verjeli, da vas starši ne vidijo. Tri generacije naj druga drugi prav po moško podelijo svoje prestopke. Na ta način boste izvedeli vse živo o početju vaših otrok. Pogoj je seveda, da jih za prestopke, ki vam jih razkrijejo, ne kaznujete. Prav tako ne govorite o prestopkih, ki za starost vaših otrok še niso primerni.

Tole aktivnost lahko izvedete tudi s hčerkami (dobro bo, če zraven povabite še svojo mamo ali kakšne druge ženske), pri čemer lahko med tem, ko moški pripravljate les za ogenj, one poskrbijo za okrasitev in pripravo hrane (na primer pranje krompirja, ki ga kasneje spečete v ognju, ličkanje koruze ali rezanje kostanja).

- **Vprašajte jih, kaj si želijo danes početi s svojim očetom.**

Večina otrok ve, kaj bi si želeli početi z vami. A večina vam tega ne bo nikoli povedala. Delno zato, ker jih nikoli niste naravnost vprašali. Vprašajte jih. Navadite jih, da ves mesec razmišljajo, kaj bi radi počeli z vami. Lahko se menjavate: en mesec organizirate dan vi, naslednji mesec oni. Pazite, da jim ne solite pameti, kadar so na vrsti oni. Igrajte njihove igre in tudi oni bodo igrali vaše. Spomnite se, koliko ste bili stari, ko se vam je prvič zazdelo, da ste praktično že odrasli, in vas je začelo motiti, da se do vas obnašajo kot do otroka. Tudi vašim otrokom se je to najverjetneje že zgodilo. Dajte jim veljavo in jemljite jih resno. Moj spomin na to, da me je motilo, da se do mene obnašajo kot do otroka, sega v starost štirih let. Prisezem.

- **Ko nimate časa (ali imate gripo), jih pošljite drugam.**

Kadar pride ženski dan za počivanje na dan, ko si res ne morete vzeti časa za otroke (to je bolj redko, kot bi si želeli verjeti), se dogovorite z babico in dedkom. Če nista na voljo ali če nista vključena v vaše družinsko življenje, naj vas razsvetlim: vaši otroci imajo tudi prijatelje in prijateljice, s katerimi bodo z veseljem preživljali čas. Dogovorite s z njihovimi starši, ali je to mogoče, in jim enkrat drugič vrnite uslugo. Vaša žena bo znala ceniti, če boste kljub svoji odsotnosti ali bolezni organizirali dan za otroke.

Razumeti žensko. Misija nemogoče? Dodatni material

- **Naredite bunker.**

Se še spomnite, koliko bunkerjev smo zgradili kot otroci? Se še spomnite, koliko veselja smo imeli s tem? Pojdite v gozd, naredite bunker in se potem igrajte karkoli pač že, tudi če partizane in Nemce, Smrkce, Wingsice ali karkoli trenutno aktualnega. Pazite, da s svojimi idejami, kako bi moral bunker izgledati, ne boste preveč agresivni. Spomnim se namreč, kako bedno je bilo, kadar so nas starši prisilili, da je bilo po njihovo. Pustite otroški domišljiji, da se razvname, skupaj raziščite, kako bi lahko to izvedli v praksi. Pustite, da stvari najprej razpadejo in šele nato ponudite svojo alternativo. Razvijajte otrokovo samozavest, iznajdljivost in smisel za poskušanje novega, še neraziskanega.

- **Pozanimajte se o zanimivih delavnicah v vašem kraju.**

Skoraj vsak kraj ima občasno kakšne zanimive delavnice za otroke, včasih celo za otroke in njihove starše. Pojdite zraven (tudi če je delavnica samo za otroke, vam bodo včasih dovolili sodelovati), naredite nekaj zanimivega, stopite spet v otroške čevlje in se sprostite. Vsakodnevno življenje vas včasih naredi okorne in dolgočasne, pa tega niti ne opazite. Razrahljajte kravato, spustite malo ego in se za nekaj ur spet igrajte. Če vas kdo gleda? Običajno vas gledajo z občudovanjem.²

- **Zgradite hišo na drevesu.**

Ko sta moja prijatelja zgradila čisto novo hišo in je prijatelj, ki je prišel prvič na obisk, vprašal njunega osem let starega sina, kaj mu je pri hiši najbolj všeč, je mali mož odgovoril: "Hiša na drevesu, ampak je še nimamo." Oče, ki je to slišal, je aktiviral projekt gradnje hiše na drevesu. Po pravici povedano, ne poznam nobenega otroka (in tudi odraslega ne), ki si ne bi želel hiše na drevesu. Morda ne veste, kako bi jo zgradili. Nič hudega. Aktivirajte projekt in začnite skupaj s svojimi otroki raziskovati. Če imate dve levi roki, pokličite na pomoč prijatelja, ki mu je zrasla tudi desna. Usedite se skupaj in se dogovorite, kako bodo dela potekala in kaj lahko naredite.

Če imate tudi hčere, jih zadolžite, da po svojih najboljših močeh pripravijo prigrizke. Dovolite jim eksperimentirati in dajte jim dovolj časa za razmislek, da bodo lahko poguglale, kako se stvari streže. Če si želijo tudi one graditi, jim dovolite. A ne degradirajte jih na podajalke žebeljev, temveč jih vključite enakovredno.

² Pomislite, kaj bi si mislili vi, če bi na primer na delavnici za izdelovanje papirnatih letal zagledali svojega prijatelja in njegovega petletnega sina. Mu ne bi vsaj malo zavidali ali pa si mislili, da je pogumen star komad? Zelo verjetno si to mislijo tudi vaši prijatelji ali naključni mimoidoči, čeprav vam tega običajno ne bodo povedali, tako kot jim ne bi povedali vi, če bi jih "zasačili" na delavnici.

Razumeti žensko. Misija nemogoče? Dodatni material

- **Naredite nekaj lepega za svojo drago.**

Če želite otroke naučiti skrbi za druge, jih zberite okoli sebe in recite: "Kaj če bi danes naredili presenečenje za mami?" Skupaj razmišljajte, kaj bi to lahko bilo. Ko bo narejeno, morate to reč skriti do naslednjega dne. Danes je namreč mamin dan za počivanje. Tako se bodo otroci naučili držati skrivnosti zase, kadar je to potrebno. Tako bo vznemirjenje še večje.